

Fővárosi Ítéltábla

17.Pf.20.634/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Péterfi Vera ügyvéd (felperesi képviselő címe) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek - a Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Pálvölgyi Miklós ügyvéd) által képviselt alperes (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. június 29. napján meghozott 27.P.22.500/2021/19. számú ítélete ellen az alperes 20. sorszámu fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti.

A fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a 2018. december 4-én és 6-án kelt „Mocskos tolvajok” tárgyú e-mailekben sérelmezett közlések esetén, a 2018. december 29-én kelt sms-üzenetekben a „mocskos tolvajok, akik kirabolták a halott lányuk gyerekeit”, „bűnszövetkezetben meglopták a gyerekeket és az alperest is”, „elrabolták a gyerekek és elhunyt édesanyjuk holmijait” közlések esetén, valamint a 2019. januári és a 2019. május 29. és szeptember 4. közötti sms-üzenetekben tett közlések esetén a jóhírnév megsértésének megállapítására irányuló keresetet, a 2018. december 29-én kelt sms-üzenetek esetén az „ellopták a kocsit”, „visszaéltek az ellopott hivatalos iratokkal, meghatalmazást hamisítottak, vagyonmegosztást kreáltak” közlések esetén a becsület megsértésének megállapítása iránti keresetet, továbbá a sérelemdíj megfizetésére irányuló keresetet elutasítja.

Az alperest az elsőfokú perköltség megfizetése alól mentesíti, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 392.320 (háromszázkilencvenkétezer-háromszázhusz) forint elsőfokú perköltséget.

A felperest terhelő kereseti illetéket 105.600 (százöttezer-hatszáz) forintra felemeli, az alperes által fizetendőt 26.400 (huszonhatezer-négyszáz) forintra leszállítja, amely összegeket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára legkésőbb a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest 76.800 (hetvenhatezer-nyolcszáz) forint, az alperest 19.200 (tizenkilencezer-kétszáz) forint fellebbezési illetéknek a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől

számított 60 napon belül az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára való megfizetésére.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes a kereseteiben kérte

– annak megállapítását, hogy az alperes

- a 2018. december 4-én és 6-án a felperesnek és tanú2nak küldött „Mocskos tolvajok” tárgyú e-mailekben, a 2018. december 29-én és 2019. januárjában a felperesnek és tanú2nak küldött sms-üzenetekben, 2019. május 29. és szeptember 4. között a felperesnek, tanú1nak és tanú2nak küldött sms-üzenetekben tett különböző közléseivel megsértette a becsülethez és a jóhírnévhez való jogát,

- a 2021. december 7-én a felperesnek, tanú1nak és tanú2nak küldött üzeneteiben tett közléseivel megsértette a becsülethez való jogát,

- azzal, hogy 2019. május 28-án a felperes bejáratí ajtaját berúgta, megsértette a magánlakáshoz való jogát,

- azzal, hogy alperes vezetékneve személy2 és alperes vezetékneve személy3 unokáival 2018. decembere óta tartósan, visszaélősszerűen és önkényesen akadályozza a kapcsolattartását, megsértette a kapcsolattartáshoz való jogát,

– az alperesnek a jogsértés abbahagyására kötelezését és a további jogsértéstől eltiltását,

– sérelemdíjként a 2018. december 4-i és 6-i e-maillal megvalósított jogsértések miatt 200.000 forint és annak 2018. december 7-től, a 2018. december 29-i jogsértések miatt 200.000 forint és annak 2018. december 30-tól, a 2019. januári jogsértések miatt 200.000 forint és annak 2019. február 1-től, a 2019. május 29. és szeptember 4. közötti jogsértések miatt 200.000 forint és annak 2019. szeptember 5-től, a magánlakáshoz való jog sérelme miatt 400.000 forint és annak 2019. május 29-től, a 2021. december 7-i jogsértés miatt 200.000 forint és annak 2021. december 8-tól a kifizetésig járó törvényes kamatainak, a kapcsolattartáshoz való jog sérelme miatt 800.000 forint megfizetésére kötelezését.

[2] A keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42.§ (1)-(2) bekezdésére, 2:43.§ b) és d) pontjára, 2:45.§-ára, 2:51.§ (1) bekezdés a) és b) pontjára, 2:52.§-ára, 4:179.§ (1) bekezdésére, 4:180.§ (1)-(2) bekezdésére, 6:519.§-ára, 6:521.§-ára alapította.

[3] Előadta, hogy a lánya és az alperes 1999-ben kötöttek házasságot, amelyből két gyermekük született. A házasságuk idővel megromlott és az alperes 2017. novemberében elköltözött a közös lakásból. A felperes lánya 2018. szeptember 3-án kórházba került és október 10-én elhunyt. A halála után az alperes a különböző üzeneteiben a felperest és a családtagjait sértő és valótlan vádakkal, illetve a személyiségüket érintő, indokolatlanul bántó, aránytalanul túlzó, lekicsinylő, lealacsonyító kifejezésekkel illette. Amikor az alperest 2019. május 28-án az erőszakos fellépése miatt nem engedte be a lakásába, akkor a lakás ajtaját berúgta. A bántó, valótlan állítások tucatjai, az unokái sikeres elidegenítése, a velük való kapcsolattartás akadályozása elnehezíti a magánéletét. Az alperes mocskolódó üzenetei minden egyes alkalommal felzaklatják.

[4] Az alperes az ellenkérelmében elismerte, hogy a 2019. januári sms-üzenetekben szereplő „parazita” és „féreg”, valamint a 2019. május 29. és szeptember 4. közötti üzenetekben írt „szenilis majom” és „hitvány féreg” kifejezések használatával megsértette a felperes becsülethez fűződő jogát. Az ennek megállapítása iránti kereseteken túl a felperes kereseteinek az elutasítását kérte.

[5] A védekezése szerint a további közlések a kifejezésmódjukban nem hordoznak sértő tartalmat, nem indokolatlanul bántóak, megalázóak. A kijelentések objektív valóságtartalma nem hiányzik, így nem valósult meg becsületsértő magatartás. A sérelmezett közlések valótlan tényt nem állítanak vagy híresztelnek, valós tényt nem tüntetnek fel hamis színben, és – mivel magánlevélben történtek, amelynek a címzettje csak a felperes, a volt férje és a lánya volt – nem alkalmasak a felperes társadalmi megítélésének a hátrányos befolyásolására. Az alperes nem hatolt be a felperesi magánlakásba, nem avatkozott be a felperesi életébe, annak a kialakult rendjét nem forgatta fel, a felperes személyiségi jogát az ajtó berágásával sem sértette meg.

[6] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogát

egyrészt azzal, hogy a 2018. december 4-én és 6-án kelt, a felpereshez is intézett „Mocskos tolvajok” tárgyú e-mailekben azt állította, hogy a felperes és családtagjai a gyerekek anyakönyvi kivonatait és emlékkönyveit ellopták, mocskos tolvajok és gyerekbántalmazók;

másrészt azzal, hogy a 2018. december 29-én kelt, a felpereshez is intézett sms-üzeneteiben azt állította, hogy a felperes és családtagjai mocskos tolvajok, akik kirabolták halott lányuk gyerekeit, bünszövetkezetben meglopták a gyerekeket és az alperest is, ellopták a kocsi, elrabolták gyerekek és elhunyt édesanyjuk holmijait, visszaéltek az ellopott hivatalos iratokkal, meghatalmazást hamisítottak, vagyonmegosztást kreáltak;

harmadrészt azzal, hogy a 2019. januárjában a felpereshez is intézett sms-üzeneteiben azt állította, hogy a felperes kirabolta az unokáit, a felperes és a családtagjai mocskos tolvajok, aid-es buzik, paraziták, bujkáló férgek, akik meglopták halott lányukat a buzi fiúk miatt;

negyedrészt azzal, hogy a 2019. május 29. és szeptember 4. között küldött, a felpereshez is intézett sms-üzeneteiben azt állította, hogy felperes és a családtagjai meglopták a gyerekeit, mocskos tolvajok, szenilis majmok, hitvány férgek, akiktől a tőle ellopott pénz a felperes drogos kis buzinak nevezett fiához és annak kis parazita hűgához vándorol.

Megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a 2021. december 7-én kelt, felpereshez is intézett üzeneteiben azt állította a felperesről és családtagjairól, hogy szánalmas, élösködő férgek, pénzéhes, ribanc banda.

Megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes magánlakáshoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2019. május 28-án a lakása bejárati ajtaját berúgta.

Kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására, eltiltotta a további jogsértéstől, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.200.000 forintot, valamint 200.000 forint után 2018. december 7-től, 200.000 forint után 2018. december 30-tól, 200.000 forint után 2019. február 1-jétől, 200.000 forint után 2019. május 29-től, 200.000 forint után 2019. szeptember 5-től és további 200.000 forint után 2021. december 8-tól a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 143.840 forint perköltséget.

Kötelezte az állam javára, külön felhívásra a felperest 52.800 forint, az alperest 79.200 forint meg nem fizetett illeték megfizetésére.

[7] A döntését a Ptk. 2:43.§ b) és d) pontjára, 2:45.§-ára, 2:51.§ (1) bekezdés a) és b) pontjára, 2:52.§-ára és 6:48.§-ára alapította.

[8] A határozatát azzal indokolta, hogy a jóhírnév- és a becsületsértés különböző jogsértés, de a jellemzően vita hevében elhangzó, illetve leírt állítások gyakorta egymástól elválaszthatatlanul összefonódó, csakis együttesen elbírálgatható, részben tényállításnak, részben véleményközlésnek minősülő részekből állnak. A több, egymással összefüggő elemből álló, egységesen elbírálgatható közlés pedig a jóhírnevet és a becsületet is sértheti.

[9] Kiemelte, hogy az alperes az üzeneteit a felpereshez, a lányához és a volt férjéhez együttesen intézte, ezért nincs jogi akadály annak, hogy a felperest és a családtagjait együttesen érintő állítások miatt csak a felperes érvényesítsen személyiségi jogi igényt.

[10] A 2018. december 4-i és 6-i közléseknél hangsúlyozta, hogy a „lopás” szó köznyelvi és büntetőjogi értelmezése nem fedi egymást, és csak többlettényállási elemek esetén minősül jogsértőnek. Az alperes a későbbiekben rablással, és azzal is vádolta a felperest, hogy bűnszövetkezetben lopta meg őt és a gyermekeket, amely nemcsak a jogi szaknyelvben, hanem a köznyelvben is bűncselekmény elkövetését jelenti. A lopással vádolás az üzenetekben szétválaszthatatlanul összekötődik a „mocskos tolvaj” és hasonló jelzőkkel. A „mocskos tolvaj és gyerekbántalmazó” közlés a társadalmi konvenciókat durván sértő, a társadalmi megítélés rombolására alkalmas, a felperes személyét bántó, lealacsonyító kifejezés. A kifogásolt közlések ténybeli megalapozottságát a perbeli adatok nem támasztják alá: nincs bizonyíték arra, hogy a felperes és a családtagjai bármit „elloptak” az alperestől és a gyermekeitől; másrészt legfeljebb az iskolai szabályzatokat sérthette a felperes, amikor tanítási időben próbált kapcsolatot teremteni az unokájával, de kizárt annak a gyerekbántalmazáskénti értékelése.

[11] A 2018. december 29-i közlések esetén azzal érvelt, hogy a „megpróbálták elvenni a lakásukat” kitétel nem felel meg a valóságnak, mert a jelzőlogjotörlés elviekben sem jelentheti a felperes tulajdonszerzését; másrészt nem a felperes, hanem az alperes különélő felesége kezdeményezte a jelzőlogj jog törlését. A „visszaéltek az elloptott hivatalos iratokkal, meghatalmazást hamisítottak, vagyonmegosztást kreáltak” állítások megalapozottságát az alperes a perben meg sem kísérelte bizonyítani, az ellenkérelemben előadott feltételezései erre nem alkalmasak.

[12] A 2019. január 4-i közlések közül a „paraziták” és a „mocskos, bujkáló férgek” kifejezéseknél az alperes elismerése folytán, az „aid-es buzik” minősítés esetén pedig azért állapította meg a jogsértés megtörténtét, mert e goromba kifejezés messze meghaladja a jóízű és a társadalmilag elfogadott viselkedés határát.

[13] A 2019. május 29. és szeptember 4. közötti sms-eknél a „szenilis majom”, a „parazita” és a „hitvány féreg” kifejezéseknél a becsületsértést az alperes elismerésére tekintettel megállapította. Az „Élvezzétek egymást!”, „Megérdemlitek egymást!” kitételeknél nem állapított meg jogsértést; azokat a kétértelmű fogalmazás miatt sejtetésként értékelte.

[14] A 2021. december 8-i közléseknél nem találta alaposnak azt az alperesi védekezést, hogy a jogsértés nem következett be, mert az üzeneteket a felperes nem kapta meg. A felperes nem vitatott állítása szerint a kifogásolt üzenet sms-ben is eljutott hozzá, és az alperes azt e-mailben is elküldte. A „szánalmas élősködő férgek” kifejezésnél az alperes

elismerésére, a „ribanc banda” közlésnél a trágár, a felperes megítélését súlyosan sértő kifejezőmódra figyelemmel állapította meg a becsülethez fűződő jog sérelmét. Alaptalannak ítélte az alperes azon védekezését, hogy a felperes azért „pénzéhes”, mert „pénzt követel a gyerekektől”, miután a perben sérelemdíjat igényel. A felperes nem a gyerekekkel, hanem az alperessel szemben érvényesíti az igényét, másrészt a bírói gyakorlat szerint a perindítás még abban az esetben sem sért személyiségi jogot, ha nem vezet eredményre. A „pénzéhes” szó használata önmagában átlagos, a kifejezőmódjában nem kirívóan durva, de a perbeli kontextusban indokolatlanul bántó, a becsületet sértő közlés.

[15] Kiemelte, hogy a magánlakáshoz fűződő jog alapján általánosságban tilalmazott minden olyan magatartás, amely a magánszemélyt a lakásában folytatott, és a belátása szerint kialakított életvitelében zavarja. A jogsérelem tipikus formája a más lakásába történő behatolás, bent tartózkodás, és az ezzel való fenyegetettség. A felperes nem vitatott állítása szerint 2018. május 28-án az alperes az „ellopott” okmányok visszaadását követelte, és ennek azzal adott súlyt, hogy a bezárt bejárati ajtót berúgta; a zár elengedett, az ajtó kinyílt. Mindez jellemző példája a magánlakás megsértésének. Nincs jelentősége, hogy az alperes „csak” berúgta az ajtót, és nem hatolt be a lakásba, mert a személyes életteret fenyegető magatartás is jogsértést jelent.

[16] A kapcsolattartáshoz fűződő jog sérelmére alapított kereseteket elutasította, mert a konzekvens bírói gyakorlat értelmében a kapcsolattartáshoz való jog ugyan alkotmányos alapjog, gyermekjog, alapvető emberi jog, de nem minősül személyiségi jognak.

[17] A jogsértések megtörténtének a megállapítására tekintettel kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására, és eltiltotta a további jogsértéstől.

[18] A sérelemdíj alkalmazását azzal indokolta, hogy a jogsértések súlya az átlagosat meghaladja, amelyet az ismétlődő jellegük tovább fokozott. A felróhatóság jelentős súlyát emelte, hogy az alperes a per alatt a korábbinál is durvább verbális támadást indított a felperes ellen. A felperest a lánya gyors és váratlan elvesztését követően érték a kifogásolt közlések, így azok még mélyebben, súlyosabban érintették. Rámutatott arra: ha a felperes az alperest, illetve a gyermekeit súlyosan sértő magatartást tanúsított, az alperest ugyanúgy megilleti a felperessel szembeni igényérvényesítés, de arra nincs joga, hogy maga vegyen elégtételt. Mindezek alapján a jóhírnév- és a becsületsértés miatt 1.000.000 forint, a magánlakás megsértése miatt 200.000 forint sérelemdíjat látott arányosnak.

[19] A felperesi pernyertesség arányát 60%-nak ítélte. A perköltségigényt a felperes esetében 408.000 forint, az alperesnél 264.160 forint erejéig találta alaposnak, amelynek eredményeként az alperest 143.840 forint megfizetésére kötelezte. A feljegyzett kereseti illetéket is a pernyertesség-pervesztesség arányában osztotta meg a felek között.

[20] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést annak részbeni megváltoztatása és a jogsértés megállapítása iránti elismert kereseteket meghaladóan a felperes keresetének teljes elutasítása érdekében.

[21] A jogorvoslati kérelmét azzal indokolta, hogy a törvényszék a tényállást részben megalapozatlanul állította fel, és az abból levont jogi következtetései is tévesek. Hibásan következtetett arra, hogy egyes kifejezések a jóhírnévsértés és a becsületsértés tényállását is kimeríthetik. A 13/2014. (IV. 18.) AB határozat szerinti teszt és a BDT2012. 2653. számú eseti döntésből kivilágló bírói gyakorlat alapján az egyes kifejezések jogi minősítésénél előbb el kell dönteni, hogy az tényállítás-e, ha pedig következtetés, vélemény, akkor annak van-e bármilyen vékony ténybeli alapja, és ha van, akkor az értékítélet bántó, megalázó,

lealacsonyító-e. Az elsőfokú ítélet ezeket a szempontokat nem veszi számba, ezért a következtetései sem megalapozottak.

[22] Arra is hivatkozott, hogy a „mocskos tolvajok”, „el- vagy meglop” kifejezéseknél a felperesnek kell bizonyítania, hogy a lánya, illetve az unokái dolgait jogszerűen vette magához és tartja birtokban. A „tolvaj”, „lop”, „pénzéhes” kifejezés köznyelvi és nem büntetőjogi értelemben értendő. Az alperes jogszerűen juthatott arra a véleményre, hogy a felperes olyan dolgokat vett magához és tart magánál, amelynek a tulajdonjoga és a birtoka sem illeti. Azt is bizonyította az alperes, hogy az elhunyt felesége bankkártyáját a halálát követően a felperes használta. Mindennek köznyelvi leképződése a „tolvaj”, „lop” szavak különféle alakjainak és a „pénzéhes” jelzőnek a használata. Ez a vélemény pedig nem nélkülözi a ténybeli alapot, és a felperes becsületébe bántóan nem gázol bele. A „mocskos” jelző nyilvánvalóan nem szó szerint értendő, hanem fokozóképző volt a szóösszetételben.

[23] Érvelése szerint a „gyerekbántalmazó” értékítélet esetén okirattal bizonyította, hogy a felperes tanítási időben zaklatta az alperes gyermekét az iskolában. Ebből jogszerűen juthatott arra a következtetésre, hogy a felperes bántalmazza a gyermeket, akit a látogatás felzaklatott.

[24] Arra is hivatkozott, hogy az „AIDS-es buzi” és a „ribanc banda” kifejezéseknek a felperes becsületét sértő tartalma nincs. Az „AIDS-es buzi” közlés nem a felperesre vonatkozott; a szöveggörnyezetből is nyilvánvaló, hogy azt a felperes fiára értette.

[25] A magánlakás sérelménél hangsúlyozta, hogy az alperes nem ment be a felperes ingatlanába, nem akadályozta őt a lakás használatában. A magatartása elképzelhető, hogy jogsértő volt (garázdaságnak minősülhetett), de a magánlakás védelméhez való jogot nem sértette meg. A bíróság az írott jogon túlterjeszkedett, amikor a „fenyegető magatartást” is jogsértésnek minősítette.

[26] A sérelemdíj körében a Kúria Pfv.IV.21.764/2015. számú ítéletére utalva kiemelte, hogy a jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése. A sérelemdíj feltételeit pedig a felperes a keresetében nem valószínűsítette. A kúriai ítélet azt is kimondja, hogy a jogsértés megállapítása és az elégtételadás elrendelése mellett a sérelemdíj alkalmazása szükségtelen, ha az alperes szűk körben (két magánszemély előtt) közölte a jogsértő mondatokat. Ennek értékelése a perben elmaradt. Ha a sérelemdíj iránti igény mégis alapos lenne, az összegét eltúlzottnak ítélte és – a felperes magatartását, közrehatását is értékelve – egy forintra kérte leszállítani.

[27] Az elsőfokú perköltségben marasztalását amiatt is vitatta, mert a 2.200.000 forint pertárgyértékhez képest az 1.200.000 forint sérelemdíj a felperesnél 54,5% pernyertességet eredményezett, és a törvényszék a perköltséget nem ebben az arányban osztotta meg.

[28] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett részének a helybenhagyását kérte.

[29] Álláspontja szerint a döntés érdemben helyes és megalapozott. A törvényszék a tényállást kellő mélységben feltárta, a jogszabályokat és a bírói gyakorlatot helyesen alkalmazta.

[30] A fellebbezés részben alapos.

[31] Az ítéltábla a jogorvoslati kérelmet a Pp. 376.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmények [Pp. 379-380.§] hiányában az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között [Pp. 370.§ (1) bekezdése] – érdemben bírálta felül.

[32] Az elsőfokú ítéletnek a keresetet részben elutasító, valamint az ellenkérelemben elismert becsületsértés megtörténtét megállapító rendelkezései fellebbezés hiányában a Pp. 358.§ (5) bekezdése alapján elsőfokon jogerőre emelkedtek, ezért arra a másodfokú felülbírálat nem terjedt ki.

[33] Az alperes a jogorvoslati kérelméből kitűnően az elsőfokú ítéletnek a Pp. 369.§ (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálatát is igényelte, de a fellebbezésben a tényállás eltérő megállapítását vagy kiegészítését nem kérte. A törvényszék pedig a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, ezért az ítéltábla annak a módosítását, kiegészítését nem látta indokoltnak. Az elsőfokú bíróságnak a megállapított tényállásból levont jogi következtetéseit azonban nem mindenben osztotta.

[34] Az ítéltábla egyetértett a törvényszék azon álláspontjával, hogy a felperes a személyiségi jogi igényeit a 2019. január 4-i sms-üzenetben szereplő „aid-es buzik” közlés miatt is jogszerűen előterjesztheti. Az üzenetben az alperes a felperest és a családtagjait válogatás és megkülönböztetés nélkül „mocskos tolvajok, aid-es buzik és paraziták vagytok” kitételrel jellemezte. A vitatott közlés a megfogalmazás módja alapján nemcsak a felperes fia, hanem a felperes személyét is érinti, aki így a személyiségi jogait e közlés miatt is érvényesítheti [Ptk. 2:54.§ (1) bekezdése].

[35] A perbeli jogvita az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében írt véleményszabadsághoz és a VI. cikkben oltalmazott magánszférához, a magánélet tiszteletben tartásához, ezen belül a becsület, a jóhírnév és az otthon védelméhez fűződő alapjog kollíziójaként értelmezhető. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének a perbeli jogvita keletkezésekor már hatályos, Magyarország Alaptörvényének hetedik módosításával megállapított rendelkezései szerint a véleménynyilvánítás szabadsága nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

[36] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a személyiségi jogi perekben is alkalmazandó PK 12. számú állásfoglalás II. pontja értelmében a kifogásolt közlések tényleges tartalmát nem önmagukban, a szöveggörnyezetükből kiragadva, hanem azokat az írásmű többi részével együtt vizsgálva, a közlés lényegi mondanivalóját, és az arra vonatkozó társadalmi közfelfogást szem előtt tartva, a laikus olvasó értelmezését figyelembe véve kell meghatározni.

[37] Az alperes a fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, hogy – az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával szemben – egy adott közlés egyidejűleg nem minősülhet jóhírnévsértőnek és becsületsértőnek is. A Ptk. 2:45.§ (2) bekezdésére figyelemmel a jóhírnévsértés megállapításának együttes feltétele a valótlan tényállítás, illetve a valós tények hamis színben való feltüntetése, és hogy az az adott személyre nézve sértő tartalmat hordozzon. E feltételek hiányában a jóhírnévsértés megállapításának nincs helye (Kúria Pfv.IV.20.346/2022/4., Indokolás [22]). A való tényekből levont következtetés, vélemény a jóhírnév megsértését nem teszi megállapíthatóvá (Pfv.IV.20.229/2018/7.). A kifogásolt közléseknek a PK 12. számú állásfoglalásban írt szempontok szerinti vizsgálata során egyébként is figyelemmel kell lenni arra, hogy egy-egy vélemény megfogalmazása magában foglalhat tényállításokat is, de ez nem feltétlenül változtatja meg az egész közlés lényegét, mondanivalóját (Pfv.IV.20.759/2019/3., Pfv.IV.20.771/2019/4., Pfv.IV.21.828/2019/6.). A körülményektől, a társadalmilag kialakult közfelfogástól függően a bűncselekményre utaló kifejezés is lehet elkövetésre vonatkozó állítás vagy köznap értelemben vett nem jogsértő vélemény is (Pfv.IV.20.471/2020/11.).

[38] A keresetlevél jogi érvelése szerint a „mocskos tolvajok”, „gyerekbántalmazók”, „aid-es buzik”, „paraziták”, „mocskos bujkáló férgek”, „szenilis majmok”, „Ti csak a pénzt szeretitek és azt is csak akkor ha a drogos kis buzihoz vándorol, na meg a kis parazita hűgához”, „hitvány férgek”, „mocskos tolvaj élősködő banda” kitételeket a felperes maga is becsületsértő közléseknek, véleményeknek tekintette (keresetlevél IV.1., IV.2., IV.3., IV.4. pont). A vélemény pedig a jóhírnév megsértését nem teszi megállapíthatóvá.

[39] A perben nem volt vitatott, hogy az alperes néhai feleségének és gyermekeinek egyes iratai, könyvei, iskolai felszerelése a felperes birtokában vannak, és a birtoklását az alperes jogalap nélkülinek tartja; illetve a felperes a néhai leánya bankkártyáját a halála után is használta. A sérelmezett közléseknek a PK 12. számú állásfoglalásban írt szempontok szerinti vizsgálata alapján egyértelmű, hogy a felperes és a családtagjai megjelölésére és megszólítására visszatérően alkalmazott „mocskos tolvajok” és hasonló tartalmú szövszerkezetek az alperesnek az ebből a tényhelyzetből levont következtetését, véleményét tükrözik. A „lop” igének és rokonértelmű szavainak ragozott alakjait tartalmazó különböző szövszerkezetek rendszeres ismételtetésével pedig az alperes ezt a véleményét magyarázza, nyomatékosítja. A szövegösszefüggések vizsgálata alapján az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával sem, hogy a bűnszövetkezetre utalás önmagában a lopás szó köznyelvi értelme helyett a bűncselekmény elkövetésével való vádolással lenne azonos. Ezért a „gyerekek anyakönyvi kivonatait és emlékkönyveit ellopták”, „kirabolták halott lányuk gyerekeit”, „bűnszövetkezetben meglopták a gyerekeket és az alperest”, „elrabolták a gyerekek és elhunyt édesanyjuk holmijait”, „kirabolta az unokáit”, „meglopták halott lányukat a buzi fiúk miatt”, „meglopták a gyerekeit” közlésrészek nem tényállításoknak, hanem szintén az alperes véleményének minősülnek, és így a jóhírnévsértés megállapítására nem adnak alapot.

[40] Az alperes a perben okirattal igazolta, hogy a felperes az iskolai házirendet megsértve, tanítási időben kereste fel az iskolában az alperes gyermekét. Az alperes ezekből a tényekből levont következtetésként minősítette a felperest gyerekbántalmazónak. Ezért a sérelmezett kitétel nem tényállítás, hanem vélemény, értékítélet, így a jóhírnévsértés alapjául nem szolgálhat.

[41] Egyetértett azonban az ítéltábla a törvényszék azon jogi álláspontjával, hogy az „ellopták a kocsit”, „visszaéltek az ellopott hivatalos iratokkal, meghatalmazást hamisítottak, vagyonmegosztást kreáltak” kitételek olyan valótlan és a felperes személyét sértő

tényállítások, amelyeknek az alperes a legcsekélyebb valóság alapját sem tudta a perben igazolni, illetve meg sem kísérelte azt bizonyítani, csupán a ténybeli alapot nélkülöző feltételezéseit adta elő. Ezen közlések esetében ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a jóhírnévsértést, de tévesen állapította meg egyidejűleg a becsülethez fűződő személyiségi jog megsértését.

[42] A bírói gyakorlat egységes abban, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki a ténytartalom és többlettartalom nélküli öncélú gyalázkodásra, a másikat emberi mivoltában megalázó kifejezések használatára (Kúria Pfv.IV.20.970/2018/7., Pfv.IV.20.409/2019/4.). Nem a felek szubjektív érzülete, hanem objektív mérce szerinti vizsgálat alapján kell megítélni, hogy a kifogásolt közlések az általános nyelvhasználatban elfogadott jelentésük szerint mennyiben felelnek meg a kulturált társadalmi érintkezés szabályainak, és alkalmasak-e a becsület megsértésére.

[43] Annyiban helytálló az alperes fellebbezési érvelése, hogy a „tolvaj”, „lop”, „pénzéhes” kifejezések használata önmagában még nem feltétlenül alkalmas a becsületsértés megállapítására. Az alperes azonban a sérelmezett közlésekben ezeket a kifejezéseket nem önmagukban használta, hanem – a szövegkörnyezetből és a fogalmazásmódból következően éppen a sértő jelleg megléte és fokozása érdekében – a „mocskos” jelzővel és a tényhelyzetet a maga szemszögéből interpretáló magyarázatokkal („a gyerekek anyakönyvi kivonatait és emlékkönyveit ellopták”, „kirabolták halott lányuk gyerekeit”, „bűnszövetkezetben meglopták a gyerekeket”, „elrabolták a gyerekek és elhunyt édesanyjuk holmijait”, „kirabolta az unokáit”, „meglopták a halott lányukat”, „meglopták a gyerekeket”) nyomatékosította. A közlések ilyen társítása pedig a kulturált társadalmi érintkezés szabályait messzemenően meghaladja.

[44] Ugyanezt a célt – a közlés egésze sértő jellegének biztosítását és fokozását – szolgálta a részéről a 2019. januári közlésben az „aid-es buzik” és a 2021. december 7-i közlésben a „szánalmas élősködő férgek”, „pénzéhes ribanc banda” közlések használata, amelyek ténytartalom és többlettartalom nélküli öncélú gyalázkodásnak minősíthetők. Az alperes ezért alaptalanul állította a felperesre nézve sértő jelleg hiányát.

[45] A gyerekbántalmazó kitétel becsületsértő jellegét az alperes a fellebbezésében azon az alapon vitatta, hogy jogszerűen juthatott erre a ténybeli alappal bíró következtetésre. A perben azonban kizárólag az nyert bizonyítást, hogy a felperes az iskolai házirend szabályai ellenére kereste fel az iskolában az unokáját. Ennél többet az alperes nem bizonyított. A bizonyított tények pedig nem tekinthetők olyan ténybeli alapnak, amelyekből az alperes jogszerűen formálhatott a felperesről ilyen tartalmú, súlyosan bántó, sértő véleményt.

[46] Mindezen közlések esetén ezért a törvényszék helytállóan állapította meg a becsülethez fűződő személyiségi jog megsértését.

[47] Az alperes a fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, hogy a magánlakáshoz, annak sérthetetlenségéhez fűződő jog a magánlakás zavartalan, háborítatlan használatát védi. A magánlakás, az otthon nyugalma biztosítja a magán- és családi élet kibontakozását, a magánszféra szabad és teljes megélését. A magánlakáshoz fűződő jog sérelmét jelenti ezért nemcsak a mások otthonába való jogosulatlan behatolás, hanem az egyéb sértő, zavaró, zaklató módon történő jogosulatlan beavatkozás is. Egyetértett ezért az ítéltábla a törvényszék azon jogi álláspontjával, hogy az alperes a felperesi ingatlanba való belépés hiányában is a lakás nyugalma, a külvilágtól való elhatárolását, a magánélet intimitását

biztosító bejáratí ajtó berúgásával a magánlakás nyugodt, háborítatlan használatát, és a felperes ehhez fűződő személyiségi jogát megsértette.

[48] A jogsértés megtörténtének megállapítása iránti keresetek részbeni teljesíthetőségére figyelemmel a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti további objektív jogkövetkezmények alkalmazása iránti keresetek elutasítására nem volt jogi alap.

[49] Az alperes helyesen utalt a fellebbezésében arra, hogy a jogsértés tényének a megállapításából automatikusan nem következik a sérelemdíj iránti igény teljesíthetősége. Az objektív szankciók megítélése mellett is elutasíthatja a bíróság a sérelemdíj iránti keresetet, ha a sérelmet szenvedett felet nem érte olyan immateriális sérelem, amely pénzbeli ellentételezésre, sérelemdíj megítélésére adna alapot. A Ptk. 2:52.§ (1) bekezdés második fordulatának helyes értelmezése szerint a sérelmet szenvedett fél az „őt ért nemvagyonai sérelemért” követelhet sérelemdíjat, azaz a sérelemdíj megítélésének a feltétele a nemvagyonai sérelem bekövetkezése, eltérően a személyiségi jogsértés objektív szankcióinál használt „a személyiségi jogsértés ténye” [Ptk. 2:51.§ (1) bekezdése] feltételtől (BDT2018. 3821., BDT2021. 4386.). A bírói gyakorlatban kidolgozott ún. köztudomású-doktrínát a Ptk. jogszabályi szintre emelte, amikor a sérelmet szenvedőt a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesítette, de nemvagyonai sérelem hiányában a Ptk. 2:52.§ (2) bekezdése sem teszi lehetővé a sérelemdíj megítélését.

[50] A magánlakáshoz fűződő jog sérelme miatti nemvagyonai hátrányt a felperes maga sem állított. A jóhírneve és a becsülete megsértésével összefüggésben pedig csupán a bírálattal, kritikával rendszerint együtt járó szokványos negatív érzelmekről számolt be, ezt meghaladó immateriális sérelmet, nemvagyonai hátrányt nem állított. A sérelemdíjjal való kompenzációt igénylő nem vagyoni hátrány hiányában pedig a felperes sérelemdíj megfizetése iránti keresetét az ítéltábla nem látta teljesíthetőnek.

[51] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán az elsőfokú pernyertesség-pervesztesség 20-80% arányra változott. A felperest ezért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R) 2.§ (1) bekezdése alapján felszámított 680.000 forint ügyvédi munkadíjból 136.000 forint, az alperest az általános forgalmi adóval növelten felszámított 660.400 forintból 528.320 forint illeti, és e két összeg elszámolásával a felperes 392.320 forint elsőfokú perköltség megtérítésére köteles [Pp. 82.§ (2) bekezdése, 83.§ (2) bekezdése]; a 132.000 forint kereseti illetékből a felperest 105.600 forint, az alperest 26.400 forint terheli [Pp. 102.§ (1) bekezdése és 83.§ (2) bekezdése].

[52] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

[53] A felek pernyertessége-pervesztessége a másodfokú eljárásban is 20-80% arányú. A nagyobb arányban pernyertes alperes a másodfokú eljárásban perköltséget a Pp. 81.§ (2) bekezdésének megfelelően nem számított fel. A felperes pedig az R. 2.§ (1)

bekezdése alapján felszámított 50.000 forint ügyvédi munkadíjból 10.000 forint megtérítésére jogosult [Pp. 83.§ (2) bekezdése]. A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt 96.000 forint fellebbezési illetékből a pernyertesség-pervesztesség arányában a felperes 76.800 forint, az alperes 19.200 forint megtérítésére köteles [Pp. 102.§ (1) bekezdése és 83.§ (2) bekezdése].

[54] Az ítéltábla tájékoztatja a feleket, hogy a kereseti és fellebbezési illeték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 78.§ (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés e) pontja].

Budapest, 2023. január 19.

dr. Gyuris Judit s. k.
a tanács elnöke

dr. Kollár Zoltán s. k.
előadó bíró

dr. Hajdu Csaba s. k.
bíró